

F. t. l. vedr. krænkelse af immaterialrettigheder m.v.

Det er antaget i teorien, at sådanne beslutninger kan træffes, såfremt bevis står i fare for at gå tabt – f.eks. et parti letfordærlige madvarer – eller såfremt fjernboende skal afgive forklaring, og udgiften og besværet ved at kræve, at de møder for den dømmende ret, ikke på rimelig måde opvejes af fordelene ved at kræve princippet om bevisumiddelbarhed fastholdt. Bestemmelsens anvendelsesområde er ikke begrænset til særlige bevismidler, og alle former for bevisførelse kan derfor fremrykkes, når en sag er anlagt.

Af større interesse i nærværende sammenhæng er, at retten i henhold til § 343, stk. 1, 1. pkt., kan tillade, at der optages bevis, selvom dette ikke sker til brug for en verserende retssag. Der er ikke i loven opstillet nærmere betingelser for en sådan isoleret bevisoptagelse, der ifølge forarbejderne kan finde sted, når retten finder det hensigtsmæssigt. I § 343, stk. 1, nævnes bevismidlerne vidneforklaring og syn og skøn. Det er dog næppe udelukket, at også andre bevisformer, f.eks. partsforklaring og besigtigelse, kan optages isoleret.

Både for fremrykket bevisførelse og for isoleret bevisoptagelse gælder, at den part, der har begæret bevisførelsen, som hovedregel skal underrette modparten herom med en uges varsel, jf. § 340, stk. 2, 1. pkt., og § 343, stk. 4. I henhold til § 340, stk. 2, 2. pkt., jf. § 343, stk. 4, kan retten dog i påtrængende tilfælde gøre undtagelse herfra. I så fald kan retten beskikke en advokat til at varetage modpartens interesser. Der findes ikke trykt retspraksis, som kan belyse, hvilke tilfælde der er påtrængende. Reglen i § 340, stk. 2, 2. pkt., må dog antages at have et relativt snævert anvendelsesområde, og det er – da der ikke er taget stilling hertil i retspraksis – uafklaret, om der er hjemmel til at undlade forudgående underretning med den begrundelse, at der ellers vil være risiko for, at beviser fjernes.

For så vidt angår syn og skøn bemærkes, at parterne i henhold til retsplejelovens § 200, stk. 1, 2. pkt., bør have adgang til at udtale sig om valget af syns- og skønsmænd, og at denne skal underrette parterne om, hvornår og hvor forretningen foregår, jf. retsplejelovens § 203, stk. 2. Syn og skøn kan således ikke – formentlig heller ikke med hjemmel i § 340, stk. 2, 2. pkt. – gennemføres uden forudgående underretning af parterne.

Parternes rettigheder og pligter i forbindelse med fremrykket bevisførelse og isoleret bevisoptagelse er som udgangspunkt de samme som under en egentlig civil retssag. Det vil sige, at parternes medvirken til sagens oplysning udelukkende sker på frivillig basis med reglen i retsplejelovens § 344 om processuel ska-

devirkning som eneste sanktion. En part har således ikke pligt til at afgive forklaring, ligesom der ikke er hjemmel til at gennemtvinge en besigtigelse hos en part.

Som fremhævet i betænkningen, side 33, har reglerne om fremrykket bevisførelse og isoleret bevisoptagelse ikke større praktisk betydning i relation til den form for bevissikring, der omfattes af lovforslaget, dels fordi der ikke i disse regler er hjemmel til at undersøge lokaler og dokumenter mv. mod ejerens protest, dels fordi det er tvivlsomt, om reglerne giver hjemmel til at undlade forudgående underretning med den begrundelse, at der ellers er risiko for, at beviser fjernes.

3.3. Fogedforbud

Fogedforbud er et foreløbigt retsmiddel i den borgerlige retspleje. Reglerne herom findes i retsplejelovens kapitel 57 (§§ 641-653).

Ifølge § 641, stk. 1, kan fogedretten ved forbud pålægge parter i private retsforhold at undlade handlinger, som strider mod rekvirentens ret. Det følger af bestemmelsen, at forbudsinstitutionen kun kan anvendes med henblik på at hindre fremtidige ulovlige handlinger. Rekviritus kan således ikke pålægges at omgøre en allerede foretagen ulovlig handling, og der kan heller ikke nedlægges forbud mod opretholdelse af en allerede etableret retsstridig tilstand. Eksempelvis vil der kunne nedlægges forbud mod fremtidig ulovlig kopiering af edb-programmer, men rekviritus vil ikke med hjemmel i § 641, stk. 1, kunne pålægges at tilintetgøre allerede fremstillede piratkopier. Beslaglæggelse af disse med henblik på at hindre fremtidige krænkelse vil derimod kunne komme på tale, jf. nedenfor om § 645.

Fogedretten kan i forbindelse med et forbud pålægge rekviritus at foretage enkeltstående handlinger for at sikre den ved forbudet pålagte undladelsespligt, jf. § 641, stk. 2. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at der må være tale om accessoriske og klart angivne handlepligter af forholdsvis underordnet karakter. Det vil således i forbindelse med nedlæggelse af et fogedforbud mod salg af piratkopierede edb-programmer formentlig kunne pålægges rekviritus at tilbagekalde eller slette sine salgsannoncer.

Betingelserne for nedlæggelse af fogedforbud fremgår af § 642. Forbud kan nedlægges, såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, 1) at de handlinger, der søges forbudt, strider mod rekvirentens ret, 2) at rekviritus vil foretage de handlinger, som søges forbudt, og 3) at formålet vil forspildes, såfremt rekviren-